

De Stelleväert vum Lëtzebuergesch

Am Kader vun der rezenter Debatt ronderëm d'Petitioun 698, ass vill iwver de Stelleväert vun der lëtzebuergescher Sprooch debattéiert ginn. Lëtzebuerg huet eng eenzegaarteg sproochlech Situatioun an d'Lëtzebuenger Sprooch ass en Deel vun der Lëtzebuenger Identitéit, wann och net deen eenzeg.

D'Petitioun, déi gefuerdert huet datt d'Lëtzebuenger Sprooch déi éischt national Sprooch virum Däitschen an Franséische soll ginn, hat e grouse Succès. Et ass also en Debat, deen et wichteg ass ze féieren. Oppasse muss een awer op d'Aart a Weis wéi een dësen Debat féiert. Et ass en Debat dee mat vill Emotiounen verbonden ass. Esou ass et wichteg ze probéieren e sachlechen Debat ze féieren, deen net op d'Käschte vun der Qualitéit geet.

D'Lëtzebuenger Sprooch soll Integratiounsfaktor sinn an net dozou féiere Leit um Deelhuelen un eiser Gesellschaft ze hënneren. D'CSJ huet Lëtzebuergesch schonn ëmmer als Integratiouns- a Kommunikatiounssprooch gesinn, war sech op der anerer Säit awer och de positiven Aspekter vun der Méisproochegkeet bewost. Méisproochegkeet ass e Faktor vu kultureller Diversitéit an een Attraktivitéitsfaktor fir Lëtzebuerg als wirtschaftleche Standuert. Lëtzebuergesch férdere bedeit also net aner Sproochen ofwäerten.

Am Kader vun den Debatten si vill Fuerderunge gestalt ginn. D'CSJ ass der Meenung, datt Lëtzebuergesch op eng pragmatesch Aart a Weis gefuerdert gi soll, d.h. haaptsächlech an deene Liewenssituatiounen, wou d'Sprooch weiderhin als Barrière ka gëllen a wou duerch besser Lëtzebuergesch-Kenntnisser Integratioun an e bessert gesellschaftlecht Zesummeliewe geféiert gëtt.

D'CSJ huet sech am Laf vun de Joren dacks mat der Lëtzebuenger Sprooch beschäftegt. Zil vun dëser Resolitioun ass et dofir der CSJ hir Positiounen zur Lëtzebuenger Sprooch zesammenzefaassen an ze vervollstännegen.

Eis Fuerderungen:

- D'CSJ setzt sech fir e System vum Parrainage linguistique an: D'Iddi ass, dass zwee Leit sech zesammen di fir gemeinsam Sproochen ze léieren. Eng Persoun déi Lëtzebuergesch schwätzt kann enger Persoun hëllef Lëtzebuergesch ze léieren a gläichzäiteg eng aner Sprooch léieren. Dëst géing et der Persoun déi Lëtzebuergesch wëll léieren erméigleche méi Praxis ze kréien. D'Gemenge kéinten hei d'Roll vun der Vermëttlung iwverhuelen a verschidden Ureizer schafen, fir datt souwuel Lëtzebuenger wéi Net-Lëtzebuenger sech fir dës Méiglechkeet interesséieren an aktiv matmaachen.

- 45 • Lëtzebuergesch soll verstärkt an de Schoulen enseignéiert ginn an d'Offer vu
46 Lëtzebuergeschcourse fir Ausländer soll erweidert ginn. Gläichzäiteg solle méi
47 Lëtzebuergesch-Enseignanten ausgebild ginn.
48
- 49 • Lëtzebuergesch soll um kommunale Plang gefërdert ginn. Gemenge sollen hir
50 Internetsäiten och op Lëtzebuergesch accessibel maachen an et sou méiglech
51 maachen eng ganz Rei Demarchen iwwe Internet ze maachen. Grad um lokalen
52 Niveau ka Lëtzebuergesch als Integratiounssprooch vun auslännesche Matbierger
53 gesi ginn. Gemenge sollen dofir hiren Awunner a Leit, déi den Dag iwwe an der
54 Gemeng schaffen, an der Mëttesstonn oder owes no der regulärer Aarbechtszäit
55 gratis Lëtzebuergeschcoursen ubidden.
56
- 57 • Lëtzebuergesch soll am Gesondheetswiese gefërdert ginn:
58
- 59 ○ Infirmiëren, Fleegepersonal souwéi Dokteren a Spideeler an Altersheemer, déi
60 keng Lëtzebuergeschkenntnisser hunn, mussen vun hirem Employeur
61 obligatoresch Lëtzebuergeschcoursen offeréiert kréien, fir sou ze
62 verhënneren, dass Patient an Dokter net di selwecht Sprooch
63 schwätzen. Dës Course sollen an den éischte Joere vun hirer
64 Beschäftegung integrale Bestanddeel vun der 40-Stonne-Woch sinn.
 - 65 ○ Dës Weidere soll fir Spideeler eng Cellule mat Iwwersetzer a verschidde
66 Sproochen zur Verfügung gestallt ginn, fir datt Patiente mat sproochleche
67 Problemer dem Dokter hir Symptomer a Problemer richteg beschreiwe kënnen
68 an domat déi richteg Diagnosen erméiglechen.
69
- 70 • Eis Sprooch soll de Statut vun enger offizieller Amtssprooch vun der Europäescher
71 Unioun kréien. Allerdéngs soll Lëtzebuerg drop verzichten, datt all offiziell Texter op
72 Lëtzebuerg iwwersat mussen ginn. Just déi wichtegst Texter wéi europäesch Traitéë
73 sollen op Lëtzebuergesch iwwersat ginn.
74
- 75 • Eiser Sprooch soll méi Bedeitung am öffentleche Raum zoukommen, ouni dobäi
76 allerdéngs eis Méisproochegkeet ze vergiessen oder de Leit d'Liewen onnéideg
77 schwéier ze maachen. Esou kéint een z.Bsp. Stroosseschëlter, Bushaltestellen asw.
78 op Lëtzebuergesch ugewise ginn.
79
- 80 • Dem Site „spellchecker.lu“ soll den Accès op de Lëtzebuenger Online Dictionnaire
81 erméiglecht ginn.
82
- 83 • Nei, méi interaktiv Approchen entwéckelen, fir d'Sprooch ze léieren: duerch Sport,
84 Kultur, kulinaresch Veranstaltungen oder Benevolatsaktiounen. D'Veräiner,
85 d'Associatiounen an d'Kulturzeen op hir Méiglechkeeten en la matière
86 sensibiliséieren an deemtsprechend ënnerstëtzen.